

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 98/2026-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-15Csp/43/2020 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-15Csp/43/2020 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 222/2023 z 18. mája 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **100 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
3. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B1-15Csp/43/2020 v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 222/2023 z 18. mája 2023 a tiež vyslovenia porušenia svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B1-15Csp/43/2020. Žiada prikázať mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov, o priznanie finančného zadosťučinenia 10 500 eur a náhrady trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 98/2026-14 z 12. februára 2026 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti, ktorou sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 222/2023 z 18. mája 2023. Vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

II.

Skutkové východiská a sťažnostná argumentácia

3. Konanie o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia 734 eur (resp. po rozšírení žaloby 1 234 eur), v ktorom je sťažovateľ v procesnej pozícii žalobcu, sa začalo podaním žaloby 24. júna 2020, o ktorej rozhodol mestský súd rozsudkom z 22. mája 2024. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd rozsudkom z 27. februára 2025, ktorý nadobudol právoplatnosť 29. apríla 2025.

4. Sťažovateľ namieta, že mestský súd do podania ústavnej sťažnosti nerozhodol o výške náhrady trov konania, pričom tak mal urobiť v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

5. Napadnuté konanie je vo fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania, teda podľa sťažovateľa nemožno hovoriť o právnej, či faktickej zložitosti veci. Pokiaľ ide o jeho správanie,

neexistujú žiadne také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

6. Ústavný súd už nálezom sp. zn. I. ÚS 222/2023 z 18. mája 2023 vyslovil porušenie s'ťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods.2 listiny), ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej s'ťažnosti uviedol, že vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté 29. apríla 2025 a o výške trov konania rozhodol 23. februára 2026. Uznal, že pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania nebola dodržaná zákonná 60-dňová lehota, preto ústavnú s'ťažnosť považuje vo vz'ahu k rozhodovaniu o výške trov za dôvodnú. Poukázal však na personálnu nekompletnosť a zaťaženosť príslušného súdneho oddelenia a potrebu uprednostniť veci, ktoré napadli skôr a ktorých vybavenie neznesie odklad.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

9. Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa.

11. Konanie na mestskom súde sp. zn. B1-15Csp/43/2020 bolo v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľa v merite právoplatne skončené, a to rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10CoCsp/13/2024 z 27. februára 2025 právoplatným 29. apríla 2025, ktorým bolo rozhodnuté aj o nároku sťažovateľa na plnú náhradu trov konania. Právna istota sťažovateľa týkajúca sa nároku na náhradu trov konania tak bola nastolená 29. apríla 2025, teda ešte pred podaním ústavnej sťažnosti. Konanie v čase podania ústavnej sťažnosti prebiehalo už len vo fáze týkajúcej sa rozhodovania o výške náhrady trov konania.

12. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, všeobecný súd rozhoduje o vyčíslení trov konania podľa vopred ustanovených zásad a podľa úkonov, ktoré boli v konaní vykonané účastníkmi (resp. stranami sporu) a ich právnymi zástupcami, ústavný súd preto rozhodovanie o výške náhrady trov konania nepovažuje za právne zložité. Skutkovo musí v každom prípade vychádzať len z obsahu spisu. Na základe uvedeného rozhodovanie o výške náhrady trov konania zásadne nemožno považovať za postup všeobecného súdu, ktorý by vykazoval osobitnú náročnosť.

13. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v posudzovanom období napadnutého konania, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnej fáze konania k zbytočným priesťahom.

14. Pokiaľ ide o samotný postup mestského súdu, zo skutočností vyplývajúcich zo súdneho spisu ústavný súd zistil, že k rozhodnutiu mestského súdu o výške náhrady trov konania došlo 23. februára 2026, a to aj napriek tomu, že vo veci nároku na náhradu trov konania bolo právoplatne rozhodnuté už 29. apríla 2025. Mestský súd tak o výške náhrady trov konania rozhodol (zatiaľ neprávoplatne) po takmer 10 mesiacoch od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, pričom priesťahy v tomto smere uznal aj mestský súd.

15. Mestský súd rozhodoval v napadnutom konaní o náhrade trov konania už po prijatí novelizácie § 262 ods. 2 CSP (zákonom č. 201/2023 Z. z. z 18. mája 2023 účinným od 1. júla 2023), ktorá zaviedla povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť o výške náhrady trov konania v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Táto povinnosť dopadala aj na postup mestského súdu v napadnutom konaní, pričom je zrejmé, že mestský súd túto zákonnú lehotu nerešpektoval, ale ju mnohonásobne prekročil. Nesplnenie povinnosti na rozhodnutie v zákonnej lehote 60 dní je umocnené aj nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 222/2023 z 18. mája 2023, ktorým ústavný súd okrem iného prikázal právnomu predchodcovi mestského súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priesťahov a práve z dôvodu uloženého príkazu mal mestský súd pristúpiť k rozhodovaniu o náhrade trov konania prednostne, čo však opomenul.

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo v posudzovanom období vo vzťahu k rozhodovaniu o výške náhrady trov konania k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd už v konaní sp. zn. I. ÚS 222/2023 vyslovil príkaz podľa čl. 127 ods. 2 ústavy adresovaný právnomu predchodcovi mestského súdu, aby v napadnutom

konaní konal bez zbytočných prietáhov, nebolo potrebné tento príkaz opakovať v konaní o tejto ústavnej sťažnosti.

18. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

19. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 10 500 eur, čo odôvodnil neefektívnou a nesústredenou činnosťou mestského súdu a celkovou dĺžkou rozhodovania o výške náhrady trov konania.

20. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

21. Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

22. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného mestským súdom (resp. jeho právnym predchodcom), ako aj na jeho už uvedenú nečinnosť vo vzťahu k rozhodovaniu o výške náhrady trov konania, berúc do úvahy správanie sťažovateľa, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie 100 eur pre sťažovateľa za primerané finančné zadost'učinenie. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté 29. apríla 2025 a miera právnej neistoty sťažovateľa vo fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania je neporovnateľne nižšia oproti fáze konania pred právoplatným rozhodnutím vo veci samej, preto je priznaná suma finančného zadost'učinenia postačujúca. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadost'učinenia, ktorú už ústavný súd nepovažoval za primeranú, tak návrhu sťažovateľa nevyhoviel.

V.

Trovy konania

23. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

24. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

25. Ústavný súd podľa § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov konania 1 014,41 eur z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2026 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 396,50 eur vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 15,86 eur. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľkou tejto dane.

26. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2026

Robert Šorl
predseda senátu